

Kamp Westerbork gefilmd

**of: hoe Ad van Liempt aan de
haal gaat met andermans werk**

Bijlage bij de [De zaak Ad van Liempt](#)

© samenstelling Bart FM Droog, 7 augustus 2019

[Droog Magazine](#), 2019

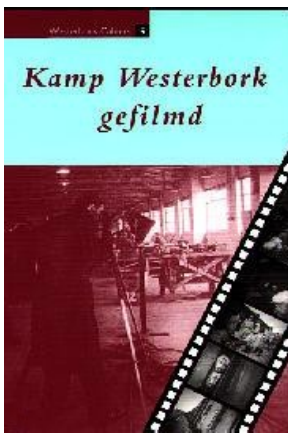
inhoudsopgave

(tekst in blauw is aanklikbaar)

[Inleiding](#)

[Meer roofbouw op Koert Broersma](#)

Inleiding

In zijn Gemmekerbiografie¹ heeft Ad van Liempt ruim gebruik gemaakt van het onderzoek dat Koert Broersma en Gerard Rossing tussen 1993 en 1997 verricht hebben naar de film die de Joodse gevangene Rudolf Breslauer in 1944 in opdracht van kampcommandant Albert Gemmeker maakte. Dit onderzoek resulteerde in het cahier *Kamp Westerbork gefilmd*.²

Van Liempt gebruikt in zijn hoofdstuk 8 (tussen pagina 169 en 174) veel informatie uit dit boek, zonder de beide auteurs in de eigenlijke boektekst in de Gemmeker-biografie bij naam te noemen. Alsof ze anoniem moeten blijven schrijft hij: “Twee onderzoekers, die voor het Herinneringscentrum Westerbork een studie naar de film hebben gepubliceerd.”

In de bronvermelding bij hoofdstuk 8 staan Broersma en Rossing bij noot 8 wel met naam en volledige boektitel vermeld, gevolgd door “Uit deze publicatie zijn veel van de hier gemelde feiten afkomstig.”

Veel? In een gedegen wetenschappelijke uitgave verwacht je precieze bronvermelding. Uit zo'n algemene bronvermelding wordt niet duidelijk welke feiten Van Liempt waar nu precies vandaan heeft – en dat bestempelt deze wijze van verwijzen, volgens de plagiaatregels van de Rijksuniversiteit Groningen, als plagiëren. Ook volgens de gedragscode voor promovendi is deze werkwijze ontoelaatbaar.³

Als de Gemmekerbiografie van Ad van Liempt géén proefschrift was geweest, dan was hij met deze handelswijze waarschijnlijk weggekomen. Maar dan nog is het hoogst onfatsoenlijk om zoveel informatie van een ander te gebruiken, zonder ze daarvoor openlijk de *credits* te geven.

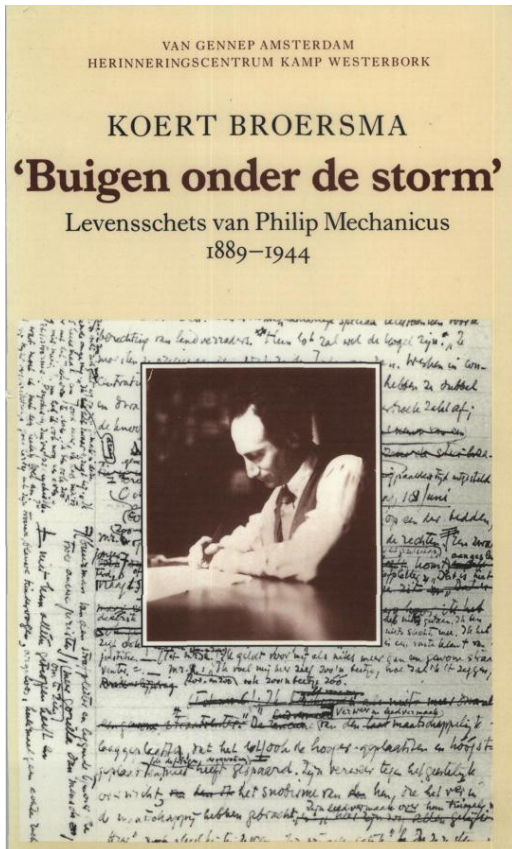
1 Ad van Liempt. *Albert Gemmeker. Commandant van Kamp Westerbork*. Balans, Amsterdam, 2019. Hoofdstuk 9, noot 15. Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van de KOBO e-bookversie, die alleen vaste hoofdstuknummers en geen vaste paginanummers heeft.

2 Koert Broersma en Gerard Rossing. *Kamp Westerbork gefilmd. Het verhaal over een unieke film uit 1944*. Onder redactie van Dirk Mulder en Ben Prinsen. Herinneringscentrum kamp Westerbork / Van Gorcum, Hooghalen / Assen, 1997. 95p. Westerbork Cahiers nr. 5.

3 Zie: Wat is plagiaat? Bepalingen Rijksuniversiteit Groningen, Auteurswet, Wetboek van Strafrecht; Gedragscode voor promovendi. De zaak Ad van Liempt. *Droog Magazine*, Eenrum, 31-07-2019. <http://www.droog-mag.nl/2019/vl/plagiaat-en-gedragscode-promovendi.pdf>

Meer roofofbouw op Koert Broersma

In 1993 publiceerde Koert Broersma, na circa vijf jaar onderzoek, het boek *Buigen onder de storm*⁴, de biografie van kamp Westerbork chroniqueur Philip Mechanicus. In april 2019 verscheen de tweede vermeerde en herziene druk, waarvoor Broersma nog eens twee jaar onderzoek had gedaan.⁵

1ste druk, 1993

2de herziene editie, 2019

Een van de ontdekkingen die Broersma destijds deed, was dat de oorspronkelijke dagboekschriften op sommige punten afwijken van de in druk verschenen versie, *In Dépôt*.⁶ Hierin waren fragmenten weggelaten waarin Mechanicus uitgebreid schreef over een vriendin die hij in Westerbork ontmoette, Annemarie van den Bergh-Riess. Zij onderhielden een relatie die tot in Bergen-Belsen voortduurde. Broersma bracht in 1993 deze informatie voor het eerst naar buiten.

4 Koert Broersma. *'Buigen onder de storm'. Levensschets van Philips Mechanicus 1889-1944*. Van Gennep, Amsterdam, 1993. 255p. [16] p. pl. Uitgegeven in opdracht van Herinneringscentrum Kamp Westerbork.

5 Koert Broersma. *'Buigen onder de storm'. Verslaggever tot in de dood 1889-1944*. Van Gorcum, Assen, 2019. 260p.

6 Philip Mechanicus. *In dépôt. Dagboek uit Westerbork*. Ingeleid door J. Presser. Polak & Van Gennep, Amsterdam, 1964. Online versie (4de druk, 1989) op: https://www.dbnl.org/tekst/mech011inde01_01/

Op pagina 162 (ook in hoofdstuk 8) van zijn boek beschrijft Van Liempt deze relatie tussen Mechanicus en Van den Bergh-Riess. Ook doet hij kort verslag van de omstandigheden waaronder zij in maart 1944 naar Bergen-Belsen vertrokken en vermeldt hij (min of meer) de reden waarom deze fragmenten niet in de boekversie zijn opgenomen.

Deze informatie is uitsluitend in Broersma's boek over Mechanicus te vinden. Van Liempt gebruikt deze informatie – uit de eerste druk! – zonder Broersma's naam als onderzoeker of auteur in de boektekst te noemen. Hij verwijst slechts twee keer in de bronvermelding naar diens boek, maar wederom op een zeer algemene wijze, waardoor niet na te gaan is wat hij nu precies en van welke bladzijden hij het van Broersma heeft overgenomen.

Auteursrechtelijk gezien is dit waarschijnlijk geoorloofd, maar, omdat het hier een proefschrift betreft, is het absoluut *not done*.

Om dit alles nóg vreemder te maken: begin 2017, toen Van Liempt al de opdracht tot het schrijven van de Gemmeker biografie ontvangen had, ontmoette hij Koert Broersma.

Broersma: “Dat gebeurde op een moment dat ik totaal nog geen weet had van wat er speelde en wat er ook later nog zou gaan spelen. Ik wist alleen dat Van Liempt bezig was met zijn Gemmeker-biografie en hij wist dat ik werkte aan een herziene en aangevulde versie van mijn boek over Mechanicus.”⁷

Deze kennis weerhield Van Liempt er niet van om de uit 1993 stammende versie van de Mechanicus-biografie te gebruiken. Hij koos ervoor om de in aantocht zijnde herziene editie te negeren en Broersma te schofferen. Dat hij hiermee mogelijk achterhaalde informatie over Philip Mechanicus in zijn proefschrift verwerkte, was Van Liempt worst.

Naar [inhoudsopgave](#).

⁷ E-mail Koert Broersma aan Bart FM Droog, 02-08-2019. 13:10 uur.